

КНІГА ДУХМЯНЫХ ВЕРШАЎ

Новай кнігай сваіх чытачоў парадаваў наш калега па СПБ, беларускі паэт Мікалай Іваноўскі (Ваўкавыскі раён). Чарговы зборнік лірыкі лаўрэата Прэміі імя А. І. Дубко ў намінацыі «Пісьменнік 2022 года» атрымаў назву «Духмяны падарунак» (Мінск, выдавецтва «Ковчег»).

У анатацыі да выдання гаворыцца: «Новая кніга паэта з Гарадзеншчыны Мікалая Іваноўскага «Духмяны падарунак» складаецца з пяці частак: «Дары прыроды» (першая), «Чароўнае лета» (другая), «Пах духмяных палёў» (трэцяя), «Зачараваны» (чацвёртая), «Жыццёвая нітка» (пятая). У зборніку аўтар маляўніча і нават смачна распавядае на простае народнае мове пра сваю вёску Пачуйкі, пра прыгажосць прыроды роднага краю, пра яго крылатых і чатырохлапых

жыхароў, пра пчалярскія і агародніцкія клопаты. Кніга рэкамендавана для дзяцей сярэдняга і старэйшага школьнага ўзросту, а таксама для сямейнага прачытання».

Пераплёт выдання цвёрды, ёсць каляровыя фотаілюстрацыі. Рэдактар Вячаслаў Корбут. Наклад 100 асобнікаў. У хуткім часе зборнік лірыкі Мікалая Іваноўскага «Духмяны падарунак» з'явіцца ў бібліятэках.

ПРЭС-СЛУЖБА СПБ-ГРОДНА

Падарунак з водарам малой радзімы

Нават зірнуўшы на вокладку новай кнігі паэта з Гарадзеншчыны Мікалая Іваноўскага «Духмяны падарунак», нібыта пачынаеш адчуваць пах мёду, лекавых зёлак яблыкаў, пагружаешся ў народны каларыт і аўтэнтычнасць. Ад новага паэтычнага зборніка спадара Мікалая быццам бы ідзе прыемны водар, і хочацца адкрыць кнігу і далучыцца да чароўнай вясковай атмасферы.

Усяго ў зборніку «Духмяны падарунак», які прызначаны для аўдыторыі школьнікаў сярэдніх і старэйшых класаў, але таксама падыходзіць і для сямейнага прачытання, змешчана пяць паэтычных частак. Прычым, усе яны звязаныя па сэнсе і эмацыянальным настроі: першая нібыта перацякае ў другую, – і гэтак далей. Агульны настрой кнігі ўзвышаны і прыгожы, і гэта

не дзіўна, бо аўтар натхняўся пры напісанні вершаў прыгажосцю навакольнай прыроды, роднымі краявідамі невяліччай вёсачкі Пачуйкі, назіраў за яе крылатымі і чатырохлапымі жыхарамі.

Першая частка выдання пад назвай «Дары прыроды» змяшчае ў сваім складзе падчасткі: «Дары лесу – грыбы» і «Ягады і плады» – і назвы гэтыя гавораць самі за сябе. Цікава, што вершы першай часткі «Духмянага падарунка» пабудаваны на аснове размоў дзядулі са сваім маленькім унукам, якому стары распавядае пра лес, у якім расце шмат чаго цікавага, а найперш, канешне, грыбы. А сярод іх царом, як кажуць у народзе, з'яўляецца баравік:

*Баравік лістком прыкрыўся
І нагою ў мох зарыўся.
Ён вялікі і прыгожы,
З аднаго зварыць суп можна.
Іх тут цэлая сям'я.
Аднаго знайшоў і я.
Шапку вытыркнуў ён з моху
І застыў з перапалоху,
Бо падрэзаў дзедаў нож,
І пайшоў грыбок у кош...*

Падрабязна распавядае дзядуля ўнуку і пра іншыя грыбы: лісіцы, маслякі і сыраежкі, падасінавікі і г. д., – і вучыць малога іх збіраць, не забываючы пры гэтым расказаць пра тое, якія грыбы ў лесе браць нельга, бо яны атрутныя.

Асобнае месца адведзена ў першай частцы зборніка ягадам: тут ёсць вершы пра чарніцы, суніцы, маліну, ажыны, брусніцы і канешне, пра беларускія журавіны:

*Ягады ляжаць на моху,
Нібы сыпнулі гароху.
Іх чырвоныя хусцінкі,
На сцяблінках – павуцінкі.
Невялічкае ў іх лісце,
Шмат ад ягад тых карысці.
Далікатная расліна
На балоце журавіна.
Ласавацца любіць жораў
На балоце гуртам-хорам.
Журавіны – нібы вішні.
Жораў іх збірае ўвішна.
Ягады прыбавяць сілы,
Каб падняцца зноў на крылы...*

«Чароўнае лета» — другая частка кнігі пачынаецца са шчымлівага верша «Вішня». Ён прысвечаны дрэву, якое насамрэч расце каля брамы Мікалая Іваноўскага і з’яўляецца напамінам аб ягонай любай маці:

*Прыгожая вішня расце каля брамы,
То памяць матулькі, ад нашае мамы.
Бялёсую травень накіне сукенку
І вішаньку зробіць чароўнай паненкай.
Красуе букетам яна каля бруку,
Страчае з дарогі і гладзіць нам рукі.
Улетку прывабіць гасцінцам прахожых,
Твар дзецям фарбуе і робіць прыгожым.*

Таксама ў другой частцы маляўніча распавядаецца пра гародніну, якая расце каля дома Мікалая Іваноўскага: пра кабачкі, памідоры, гурочки, бульбу і г. д. Здаецца, што аўтар размаўляе з гэтымі раслінамі, нібы з жывымі істотамі...

Трэцяя частка зборніка, якая носіць назву «Пах духмяных палёў», прысвечана прыгажосці навакольных краявідаў, што побач з роднымі Пачуйкамі спадара Мікалая. Не забыў аўтар распавесці і пра жыхароў тых мясцін: баброў, буслоў, жораваў і г. д. З асаблівай любоўю піша паэт пра сваіх дарагіх пчолак:

*Даўным-даўно, ад часу ў час
Сябруе чалавек у нас,
Ён не прыносіць пчолкам шкоды,
Будуе вуллі і калоды...*

*А колькі радасці, натхнення,
Як у садку пры задуменні
Пачуеш гул! Не чутна ветру,
Дзе водар, пах на кожным метры...*

У чацьвёртай частцы зборніка, якая называецца «Зачараваны», аўтар гаворыць пра сваю любоў не толькі да малой радзімы, але і да Беларусі цалкам, і жадае сваёй краіне міру:

*Лясы, дубровы, нашы пушчы,
З жывіцай сосны, нібы з тлушчам,
Што кронамі трымаюць неба.
Квітнее рунь на роднай глебе.*

*О, Беларусь, мая краіна!..
Жыццёвай крочу каляінай.
Шануйце, людзі, вас малю,*

Старонку любую маю!

У пятай частцы кнігі Мікалай Іваноўскі дзеліцца з чытачамі сваімі філасофскімі роздумамі і ўспамінамі, аўтарам уздымаюцца тэмы вайны і міру, дабрыні і зла, важкасці захавання беларускай мовы і прадаўжэння нацыянальных традыцый.

Вось такі ў спадара Мікалая атрымаўся прыгожы і натхняльны «Духмяны падарунак» – чароўная, яркая, маляўнічая кніга. Усім зычу прыемнага прачытання: і дзецям, і дарослым!..

Інга Вінарская,
паэтка, празаік, журналіст

